

දුර්ගන්ධයකින් පිරී ගියා. දැන් මිනිස්සුන්ට හරි පුදුමයි. ඒ වගේ ම මේක විශාල ප්‍රශ්නයක්. ඇහ හරි ම ලස්සන සි. ඒත් කට ඇරියා ම වටපිටාවේ ඉන්න හිටින්න බැහැ. දැන් හැමෝට ම අවශ්‍ය යයි මාළුවා ගැන විස්තර දැන ගැනීමට.

ඉනිං මිනිස්සු ඉක්මනින් ම මාළුවා රැගෙන ගොසින් අප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරිපිට තැබුවා. 'ඔබ මේ මාළුවා ගේ අතීත ජීවිත ප්‍රවෘත්ති දැන ගැනීමට කැමති ද?' උන්වහන්සේ රැස් ව සිටි පිරිසගෙන් අසා සිටියා. සියල්ලන් ම ඊට කැමැති වූ නිසා උන්වහන්සේ සිය සාද්ධි බලයෙන් මාළුවාට පෙර ජීවිත ගැන ස්මරණයත්, කතා කිරීමේ හැකියාවත් ලබා දුන්නා. දැන් ඔත්ත බුදුරජාණන් වහන්සේ ලස්සන මාළුවා සමඟ කතාට පටන් ගත්තා.

"මාළුවෝ නුඹ මීට පෙර ජීවිතේ කොහේ ද ගත කළේ?"

"මනුෂ්‍ය ලෝකයේ" කියා මාළුවා පිලිතුරු දුන්නා.

"මොන විදියට ද හිටියේ?"

"මහණ වෙලා"

"තම මොකක් ද?"

"කපිල"

"පවුලේ වෙන කවුද හිටියේ?"

"අම්මයි, නංගියි, අයියයි. අපි ඔක්කොම දෙනා මහණ වුණෝ."

"දැන් ඒ අය කෝ?"

"අම්මයි නංගියි අපායේ."

"ඒ මොකද?"

"අනේ ස්වාමීනි, අපි හරියට පවි කලා. ඒ කාලෙ වැඩ හිටිය සිල්වත් ගුණවත් ස්වාමීන් වහන්සේලාට අපි ඊර්ෂ්‍යා කලා. අපි එකතු වෙලා ඒ අයට විරුද්ධ ව කතා කලා. අපහාස කලා. අපි අපේ කසින් පැවිදි වී හිටියාට හිතින් වචනයෙන් හික්මලා හිටියේ නැ. මරණයෙන් පසු තිරිසන් අපායේ ඉපදුණේ ඒ නිසා යි."

"එතකොට අයියට මොකද වුණේ?"

"එයා හදවතින් ම පැවිදි වෙලා හිටියා. එයාට අයහපතක් වුණේ නැ. එයා පිරිනිවන් පෑවා."

"ඔබට මෙයින් පසුව වෙන්නේ මොකක් ද?"

"මට මේ තිරිසන් අපායෙන් මිදිලා තිරියට යන්න වෙනවා."

දැන් බලන්න අපි අපේ පියවි ඇසට පමණක් පෙනෙන ලෝකය දිහා බලාගෙන අපට ඕනෑ ඕනෑ දේ කරමින්, කියමින් ජීවත් වෙනවා නේ ද? නූතන විද්‍යාවට අනුව අප දැනගෙන තිබෙන ලෝකයත් ලෝකයක් ද? ඇත්තට ම අප මොනවාද දන්නේ? අපට අර වගේ මාළුවෙක් ලැබුණොත් අපි මොනවද කරන්නේ? අපි ඒකා ලස්සන ටැංකියක දැගෙන කන්න බොන්න දේවි. උගේ ඇගේ පාට වෙනස්වීම, ඒකා විශාල වී වැඩෙන හැටි බලා ඉඳිවි. එවිටරයි නේද?

බලන්න අපට ඉතා කලාතුරකින් ලැබෙන මනුෂ්‍යයාත්ම භාවය ලබා ගෙන අප කරනා දේ? කේලම හැමවිට ම වාගේ අපහාසය හා සම්බන්ධ යි. බොරුව එක්කත් එකට වෙලී තිබෙනවා නේද? මේ සියල්ල ම වචනයේ අසංවර භාවය යි පෙන්නුම් කරන්නේ.

වචන නොමැති ලෝක ඔබ දැක තිබෙනවා නේද? දැන් බලන්න සත්තූන්ට ;මාන හැඟීමක් දැනුණත් ඒවා කියා පෑමට වචන තිබෙනවා ද? සමහර උරගුන් ගේ දිව දෙකට බෙදී තිබෙනවා ඔබ දැක තිබෙනවා ද? ඇයි එහෙම වුණේ කියා ඔබ සිතා තිබෙනවා ද?

කේලම ඉතා හයාතක ක්‍රියාවක්. ඔබට එරෙහි ව කේලාමී ගොතන්නා ගේ අනාගත ජීවිත ඉරණම විසඳෙන ආකාරය ගැන දැන් ඔබට පැහැදිලි නෙවා නේ ද? එසේ ම ඔබ නිසරණ සහිත ශීලයක පිහිටා සිටින්නකු නම්, යමෙකු ඔබට එරෙහි ව අපහාස කරන්නේ නම් කේලාමී ගොතන්නේ නම් ඒ පුද්ගලයා ඉතා හයාතක කර්ම විපාකයක් රැස් කර ගත්තෙකි. එය එසේ වන්නේ සිල්වත්, ගුණවතුන්ට අපහාසාත්මක කතා ගෙවීම දරුණු විපාක ගෙන දෙන්නක් වන බැවිනුයි.

අපි අපේ වචන හසුරුවන්නේ මොන තරම් අරපරෙස්සමින් තොරව ද? අප අපට වාසිදයක වන ආකාරයට හිතට හිතෙන දේ පවසනවා නේ ද? ඒ වචනයක් වචනයක් පාසා ම ඔබ ඔබේ අනාගත ජීවිත පැවැත්ම විසඳන බව ඔබ දැන සිටියා ද?

මනුෂ්‍යයා එක් එක් ආත්මභාවවල දී විවිධාකාර ලෙස උපත ලබනා ආකාරය බුදුරජාණන් වහන්සේ සිය සැණයෙන් දුටු නිසා අපට අනුකම්පාවෙන් මේ හැම දේ ම ගැන අනුශාසනා කොට වදලා. අප සිතනා ආකාරයේ සැහැල්ලු හට පැවැත්මක් අපට නැහැ.

ඉනිං කීටාගිරි සුත්‍රයේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්නා ඇතැම් සැප පුරුදු කළ විට ම සැප ම වැඩෙනා හැටි. කේලාමී බස් කීමෙන් ලැබෙන සැප වාගේ නෙවෙයි, මෙවැනි සැප නිසා කුසල් වැඩෙනා හැටින්, අකුසල් පිරිහෙනා හැටින් පෙන්වා දී තිබෙනවා. භාවනාවෙන් උපදින සමාධියෙන් ඇතිවන සැප එය යි. එසේ ම ධාර්මික ජීවිතය අනුව, ගුණ ධර්ම දියුණු කිරීම නිසා උපදින සැප එවැනි සැප යි. සමාධියෙන් උපදින වින්ත ඒකාග්‍රතාව නිසා උපදින සැප මේ මිනිස් ජීවිත ගත කරනා අපට මොන තරම් මුදල් වැය කළත් ලබා ගත හැකි ද? එම නිසා එවැනි සැප පුරුදු කරන්න කියාත් මෙහි දී උන්වහන්සේ වදලා.

ඒ වාගේ ම ඇතැම් දුක් තිබෙනවා. එවැනි දුක් පුරුදු කරනා විට කුසල් වැඩෙනවා. ඒ වාගේ ම අකුසල් පිරිහෙනවා. එවැනි දුක් සේවනය කරන්නැ යි බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙහි දී පෙන්වා වදලා. බලන්න සමහරුන් ඉන්නවා දුක සේ ජීවත්වන. ඒත් ඒ අය සොරකම් කරනවා නම්, බොරු කේලාමී කියනවා නම්, සලෙල ජීවිත ගත කරනවා නම්, මත්පැන් ජාවාරම් කරනවා නම් මුදල් උපයා ගෙන ධනවත්, සැපවත් ජීවිත ගත කළ හැකි යි. ඒත් ඒ අය එසේ කරන්නේ නැ. අත්ත එවැනි දුක්, දුක් වුවත් සේවනය කළ යුතු බව යි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොට වදලේ.

බුද්ධ දේශනාවල දී අපට හමුවන ප්‍රේත වන්දුවල සඳහන් තවත් විශේෂ කතාවක් ම මෙතැන දී සිහිපත් වෙනවා. එහි විස්තර වන්නේ එක්තරා ප්‍රේතියක් රහතන් වහන්සේ තමන් ඉදිරියේ තමන් ගේ ජීවිතය ගැන කියාපෑමක්.

ඇට ඇගේ ප්‍රේත ජීවිතයේ දී කෑමට ලැබී ඇත්තේ අසුවි පමණයි. ඇ මිනිස් ජීවිතයක් ලබා ඉපදී සිටි කාලයක දී පන්සලක හාමුදුරුතමක් හා එක් වී සිල්වත් හික්මුන්ට ගිරිහැර කලා. ඊට හේතුව ඒ පන්සලේ හාමුදුරුවන් සිල්වත් හික්මුන්ට එරෙහි වීම යි. ඇ ඒ ජීවිතයේ දී ඇගේ වචනය රැක ගන්නේ නැහැ. හැම අතීන් ම පිරිහී ගියා. ඇ ලැබූ විපාක මොන තරම් බරපතල ද?

දැන් ඔබ ඔබට එරෙහි ව කේලාමී ගොතන කෙනකු දෙස බලා සිතන්නට හුරු විය යුත්තේ කුමක් ද? ඔබත් ඒ තත්වයට පත්වන්නට තවමත් කැමැති ද? ඔබ ඇතැම් විට දැන් දුකට පත් වී සිටින්නට පුළුවන්. එහෙත් ඔබේ ම අයහපත පිණිස හේතුවන කේලමින් ගැලවී සිටීමට ඔබ දැන් සමත් නේද? ඔබේ පිරිහීම ඔබ ම උදා කර ගන්නේ නැහැ නේද? එසේ නම් ඔබ දැන් විරියවන්ත ප්‍රබල පුද්ගලයෙකි.

ලබන සතියේ මිතුරන් නොමැති වීමෙන් ඔබ හුදෙකලා වූවා ද?

